

Register till stöd för arbetet med trygghet och säkerhet



MSB:s kontaktpersoner:
Karoline Sjölander, 010-240 56 77

Publikationsnummer MSB382
ISBN 978-91-7383-219-9

Innehållsförteckning

1.1	Arbetsmiljöverket, AV	5
1.2	Brottsförebyggande rådet, Brå	6
1.2.1	Brottsstatistik	6
	Sveriges officiella kriminalstatistik samt Statistik över hatbrott	6
1.2.2	Nationella trygghetsundersökningen (NTU)	7
1.3	Elsäkerhetsverket	8
1.4	Energimarknadsinspektionen, EI	9
1.5	Giftinformationscentralen, GIC	10
1.6	Luftfartsverket, LfV	11
1.7	Myndigheten för samhällsskydd och beredskap, MSB	12
1.7.1	Register för Räddningstjänstens insatser	12
1.7.2	Dödsbrandsdatabasen	13
1.7.3	Naturolycksdatabasen (NDB)	13
1.7.4	Databasen Stora olyckor	14
1.7.5	Olycks- och tillbudsrapporteringssystem för verksamhetsutövare (SOOT)	15
1.7.6	Svenskarnas uppfattning om trygghet och säkerhet	15
1.8	Rättsmedicinalverket	17
1.9	Socialstyrelsen, SoS	18
1.9.1	Dödsorsaksregistret (DOR)	18
1.9.2	Patientregistret (PAR)	19
1.9.3	Injury database (IDB) - Skaderegistrering	20
1.10	Statens Haverikommission, SHK	22
1.11	Strålsäkerhetsmyndigheten, SSM	23
1.11.1	Missödesregistret	23
1.11.2	Analys av störningar i kärnkraftverk (ASKEN)	24
1.12	Trafikanalys, TA	25
1.12.1	Officiell statistik bantrafikskador	25
1.12.2	Officiell statistik luftfart	25
1.12.3	Officiell statistik vägtrafikskador	26
1.13	Trafikverket, TV	27
1.13.1	Olyckor och tillbud på Trafikverkets järnvägsspår	27
1.13.2	Trafiksäkerhetsenkäten	28
1.14	Transportstyrelsen, TS	29
1.14.1	Järnväg, spårvagn och tunnelbana - Olyckor och tillbud	29
1.14.2	Luftfart - Händelserapportering	30
1.14.3	Sjöolyckssystemet (SOS)	30
1.14.4	INSJÖ om olyckor och tillbud till sjöss	31
1.14.5	Vägtrafik - Informationssystemet STRADA	32

Inledning

MSB har som uppdrag att redovisa samlade bilder och bedömningar av olycksutvecklingen och säkerhetsarbetet. För att detta ska vara möjligt måste myndigheten ta fram en bild av de nationella system för registrering av olyckor och tillbud som finns hos myndigheter och organisationer. Denna rapport är en populärversion av den sammanställning som gjorts under 2011 kring existerande register och avgränsningen är satt till nationella myndigheter. Syftet är att ge en övergripande guide till vilka register som finns att tillgå.

Begreppet **register** används i denna rapport som ett gemensamt begrepp för samlade datamängder om olyckor, tillbud, skador och trygghetsmätningar. Registren presenteras utifrån respektive myndighet.

Det är vår förhoppning att sammanställningen skall kunna tjäna som vägvisare för dem som söker data till stöd för arbetet med trygghet och säkerhet. För varje register finns kortfattade beskrivningar av registret, syfte, definitioner, datatillgång, kvalitet samt publicering och åtkomst till data. Sammanställningen gör inte anspråk på att vara komplett, därtill är området alltför komplext.

Utöver denna rapport presenteras registren i informationssystemet IDA.
<http://ida.msb.se>

1.1 Arbetsmiljöverket, AV

www.av.se

Uppdrag och register

Arbetsmiljöverket ansvarar för Sveriges officiella statistik för arbetsmiljö och arbetsskador. Statistiken grundar sig på *informationssystemet för arbetsskador (ISA)*.

Syfte med registret

Den officiella arbetsskadestatistiken används i det förebyggande arbetsmiljöarbetet och utgör underlag för inriktningen av Arbetsmiljöverkets tillsyn.

Beskrivning

I Arbetsmiljöverkets officiella statistik ingår egenproducerad redovisning av anmälda arbetsskador till Försäkringskassan, samt regelbundet intervjuundersökningar som SCB årligen gör på uppdrag av Arbetsmiljöverket. Det går att söka Arbetsmiljöverkets skadestatistik, som innehåller arbetsskador från 2005 och framåt. Mellan 2005-2009 har mer än 205 330 anmälningar registrerats i databasen.

Definition

Arbetsskada är en skada eller sjukdom som beror på ett olycksfall eller annan skadlig inverkan i arbetet. Även en del smittsamma sjukdomar kan betraktas som arbetsskador. Avsiktligt självförvållande skador, olycksfall på väg till eller från arbete, olycksfall med rent medicinska orsaker omfattas inte.

Datatillgång och kvalitet i data

Det är lagstadgat att rapportering från arbetsgivare sker när arbetsskador drabbar anställda. Kvaliteten på skadeanmälningarna varierar. I och med att alla arbetsskador inte anmäls ger statistiken inte en fullständig bild över det faktiska antalet. Det är dock en totalundersökning i den meningen att alla inkomna anmälningar registreras. Det görs även löpande genomgång av innehållet i registret.

Publicering

Statistiken är offentlig och sammanställt resultat publiceras i rapportform på Arbetsmiljöverkets webbplats. Här finns även möjlighet att själv söka statistik om arbetsskador.

1.2 Brottsförebyggande rådet, Brå

www.bra.se

Uppdrag och register

Brottsförebyggande rådet (Brå) ansvarar för Sveriges officiella statistik inom kriminalområdet. Hos Brå finns statistik som grundar sig på tre register:

- *Sveriges officiella kriminalstatistik*
- *Statistik över hatbrott*
- *Nationella trygghetsundersökningen (NTU).*

1.2.1 Brotsstatistik

Sveriges officiella kriminalstatistik samt Statistik över hatbrott

Syfte med statistiken

Syftet är att redovisa och beskriva de brott som kommit till polisens och rättsväsendets kännedom och att visa hur den faktiska brottsligheten ser ut i samhället.

Beskrivning

Statistiken belyser brottsligheten utifrån de brott som anmäls till och handläggs av polis, tull, åklagare, domstol och kriminalvård. Den delas in i fyra statistikområden: Brott, personer lagförda för brott, kriminalvård och återfall i brott.

Statistiken över hatbrott skiljer sig åt då det inte finns någon särskild brottskod för att registrera hatbrott vid en polisanmälan. För att avgöra om det finns hatbrottsmotiv bakom ett anmält brott, görs granskningar av anmälningar med sådana indikationer.

Definition av brott för registret

Registret omfattar brott som anmäls till och handläggs av polis, tull, åklagare, domstol och kriminalvård. Brott som har ägt rum tidigare, men anmälts under redovisningsåret finns med i statistiken, liksom brott som anmälts i Sverige men begåtts utomlands. I mindre omfattning finns även anmälda brott som i senare utredning inte visar sig vara brott redovisad.

Datatillgång och kvalitet i data

Statistik för personer som dömts för brott finns från och med 1830-talet. Nationell statistik över anmälda brott finns från 1950. De brott som inte anmäls och hanteras av polis, tull, åklagare och domstol kommer inte med i statistiken vilket skapar ett mörkertal. Ändring av brottskodning gör att brottskategorier inte alltid är jämförbara över tid. Brå:s egen bedömning är att Sverige i ett internationellt perspektiv har en kriminalstatistik som är detaljerad och av hög kvalitet. Kvaliten dokumenteras varje år i enlighet med officiell statistik.

Publicering

Brå tillhandahåller en interaktiv databas där man själv kan göra enklare sökningar efter material inom kriminalstatistiken. Statistik över anmälda brott publiceras varje månad på Brå:s webbplats. Årligen publiceras ett antal rapporter baserade på statistiken.

Statistik som inte redan ingår i den officiella statistiken eller andra statistiska undersökningar inom ramen för Brå:s statistikverksamhet, kan i vissa fall tas fram och lämnas ut efter sekretess- och etikprövning.

1.2.2 Nationella trygghetsundersökningen (NTU).

Syfte med undersökningen

När NTU startade 2006 var huvudsyftet att skapa ett komplement till uppgifterna om anmälda brott. Resultaten ska kunna användas för att bedöma brottsutvecklingen. Andra viktiga syften är att få en uppfattning om allmänhetens upplevelse av otrygghet samt ökad kunskap om utsattheten för brott. Ytterligare ett syfte är att få en bild av allmänhetens förtroende för myndigheter inom rättsväsendet.

Beskrivning

NTU är en årligen återkommande nationell undersökning som mäter befolkningens (16–79 år) utsatthet för brott, trygghetsupplevelse, förtroende för rättsväsendet och erfarenheter av kontakter med rättsväsendet.

Datainsamlingen sker genom telefonintervjuer till ett slumpmässigt urval av 20 000 personer.

NTU belyser frågeställningar som: Hur vanligt är det att den som utsätts för misshandel känner gärningspersonen? Hur stor andel av brotten anmäls till polisen? Vilka grupper är mest utsatta för olika typer av brott? Är man olika trygg beroende på var i landet man bor? Ökar eller minskar svenska folkets förtroende för Polisen?

Resultaten ger ytterligare en bild av brottsligheten i Sverige, i synnerhet utsatthet för olika typer av brott. Genom att använda både den officiella kriminalstatistiken och NTU kan man få en bättre bild av den verkliga brottsligheten.

Definition

Frågorna berör individers upplevelse av otrygghet och utsatthet för brott.

Datatillgång och kvalitet i data

NTU har genomförts årligen sedan 2006. Nära tre fjärdedelar av de 20 000 personer som valdes ut att delta besvarade frågorna under 2010 .

Tillförlitligheten bedöms som god och resultaten i NTU 2007 till 2010 bedöms vara jämförbara fullt ut. Detaljerad beskrivning av kvalitet och metod dokumenteras.

Publicering

Resultatet av Nationella trygghetsundersökningen (NTU) presenteras årligen i en rapport som kan hämtas på webben.

1.3 Elsäkerhetsverket

www.elsakerhetsverket.se

Uppdrag och register

Elsäkerhetsverket sammanställer *uppgifter om elolyckor*. Dessa registreras i Elsäkerhetsverkets olycksfallsdatabas.

Syfte med registret

Syftet med sammanställningen är att sprida information kring elolyckor och åskådliggöra vissa förhållanden. Erfarenheter ligger också till grund för föreskrifts- och standardiseringsarbete.

Beskrivning

Elsäkerhetsverket får kännedom om inträffade elolyckor på ett flertal olika sätt. Ett sätt är genom anmälningar från Arbetsmiljöverket. Det kan även vara anmälningar via telefon, via Elsäkerhetsverkets webbplats, genom verksamhetsutövare eller via mediabevakning.

Elolycksfall och tillbud som kommer till verkets kännedom hanteras i en olycksfallsdatabas. Samtliga elolyckor genomgår en bedömning där det bland annat bestäms hur vidare hantering av elolyckan ska ske. Verket genomför även fördjupade utredningar av valda olyckor och tillbud.

Definition

Elsäkerhetsverket delar in elolyckor i kategorierna olyckor och tillbud. En elolycka är en oönskad händelse som gjort att elektrisk ström orsakat skada på person eller egendom. Med tillbud menas en oönskad händelse där elektrisk ström hade kunnat leda till skada.

Datatillgång och kvalitet i data

Flera aktörer, såsom innehavare av nätkoncession, har lagstadgad skyldighet att anmäla olycksfall till Elsäkerhetsverket. Informationen är jämförbar över tiden när det gäller dödsfall i första hand, men även i stort när det gäller de olyckor som medfört sjukdagar och som skett inom nätföretag, industri och banddrift.

Samtliga elolyckor genomgår en bedömning där det bland annat bestäms hur vidare hantering av olyckan ska ske inom ramen för verkets tillsyn. Innan ärendet avslutas görs en kvalitetsgranskning för att bl.a. säkerställa att kodningen av olyckan i databasen sker på ett enhetligt sätt.

Mörkertalet är stort, speciellt vid elolyckor som inte medfört några sjukdagar och de olyckor som drabbar privatpersoner på fritiden.

Publicering

På Elsäkerhetsverkets webbplats finns en årlig sammanställning av elolyckor. Verket genomför även fördjupade utredningar av valda olyckor och tillbud.

1.4 Energimarknadsinspektionen, EI

www.ei.se

Uppdrag och register

Energimarknadsinspektionen (EI) samlar in *information om elavbrott i elnäten* utifrån sitt tillsynsperspektiv. Informationen tas in via systemet för inrapportering av avbrottsdata (KENT).

Syfte med registret

Syftet med insamlingen är att ge underlag till bedömning av leverans kvalitén på elnäten enligt Energimarknadsinspektionens föreskrifter och allmänna råd om skyldighet att rapportera elavbrott för bedömning av leverans kvaliteten i elnäten (EIFS 2010:5).

Beskrivning

Alla innehavare av nätkoncession för område och för linje har skyldighet att varje år rapportera elavbrott för bedömning av leverans kvaliteten i sitt elnät. Inrapporteringen sker via systemet för inrapportering av avbrottsdata (KENT) på EI:s webb. Rapporteringen sker på kundnivå och innehåller både aviserade och oaviserade avbrott.

Definition

Elnätsföretagen ska rapportera in både korta avbrott (upp till 3 minuter) och längre avbrott (mellan 3 minuter och 12 timmar). Avbrott längre än 12 timmar ska redovisas separat.

Datatillgång och kvalitet i data

Elnätsföretagen är skyldiga att rapportera elavbrott enligt gällande föreskrift en gång per år. För att förbättra kvalitén i inlämnade uppgifter har EI tagit fram en handbok. Med det nya informationssystemet kan bättre felkontroller göras redan i inmatningsskedet.

Publicering

2010 publicerades rapporten: Leveranssäkerhet i elnäten 1998-2008. Denna går att ladda ner via webben. För senare statistik och analys kring elavbrott måste kontakt tas med EI.

1.5 Giftinformationscentralen, GIC

www.giftinformationscentralen.se

Uppdrag och register

Giftinformationscentralen (GIC) huvuduppgift är att per telefon informera om risker, symtom och behandling vid olika typer av akut förgiftning. Vid varje samtal registreras *information om förgiftningsolyckor och tillbud* i en databas. GIC ligger under Läkemedelsverket.

Syfte med registreringen

Syftet med den registrerade informationen är att utifrån den kunna ge rådgivning om exempelvis kemiska produkter, växter etc.

Beskrivning

Registret baserar sig på telefonsamtal in till Giftinformationscentralen. Registrering görs av samtalsmottagaren. Information om personen samt om förgiftningsmedlet och situationen (orsak, exponeringsväg, riskbedömning etc.) registreras. Detta fungerar som underlag för statistiken. Information som registreras om enskilda fall är inte offentlig. I nuläget finns det ca 800 000 ärenden registrerade.

Definition

Alla telefonsamtal med förfrågningar gjorda till giftinformationscentralen.

Datatillgång/kvalitet av data

Rapportering är ej lagstadgat men alla telefonsamtal med förfrågningar gjorda till giftinformationscentralen registreras i databasen.

Årsrapporter finns sedan 1990. Det kan göras olika riskbedömningar av telefonsamtalen handläggare emellan, men alla har samma rutiner för inmatning i ärenderegistreringsprogrammet.

Publicering

På GIC:s webbplats publiceras en årsrapport med sammanställning av informationen.

1.6 Luftfartsverket, LfV

www.lfv.se

Uppdrag och register

Alla händelser som listas enligt Luftfartstyrelsens föreskrifter om rapportering av händelser i civil luftfart, LSF 2007:68, ska rapporteras till Transportstyrelsen inom 72 timmar.

För mer information, se Transportstyrelsen

1.7 Myndigheten för samhällsskydd och beredskap, MSB

www.msb.se

Uppdrag och register

Myndigheten för samhällsskydd och beredskap (MSB) har som uppdrag att ge en samlad bild av olyckor och kriser i Sverige. MSB ansvarar för följande register inom området:

- *Räddningstjänstens insatser*
- *Dödsbrandsdatabasen*
- *Individens uppfattning och trygghet och säkerhet*
- *Naturolycksdatabasen (NDB)*
- *Databasen Stora olyckor*
- *Olycks- och tillbudsrapporteringsystem för verksamhetsutövare (SOOT)*

1.7.1 Register för Räddningstjänstens insatser

Syfte med registret

Syftet med insamlingen är att via statistik och analyser ge en bild av olyckor och tillbud som föranlett kommunal räddningstjänst.

Beskrivning

Registret över räddningstjänstens insatser innehåller statistik och fritexter baserat på insatsrapporter från 1996 och fram till idag.

Efter en insats upprättar räddningstjänsten en insatsrapport i ett kommersiellt datorstöd. Denna rapport skickas därefter elektroniskt till MSB. För många kommuner sker detta direkt, medan andra skickar in information en gång i månaden. MSB sammanställer och kvalitetsgranskar informationen.

Definition

En olycka är en händelse som föranlett kommunal räddningstjänst samt klassas som olycka enligt Lag (2003:778) om skydd mot olyckor, LSO

Datatillgång och kvalitet i data

Kommunerna har en skyldighet att dokumentera händelser som föranleder en kommunal räddningsinsats enligt LSO. MSB:s insamling av insatsrapporter vilar på frivillighet. Det är idag endast en kommun som inte skickar in underlag till MSB.

Inom varje led av statistikproduktionen sker en kvalitetssäkring av insatsdata. En slutlig kontroll av hela föregående års insatsdata genomförs under årets första kvartal. Kvaliten i uppgifterna varierar beroende på variabel.

Publicering

Användare kan hämta aktuell preliminär statistik samt söka i registret via informationssystemet IDA, <http://ida.msb.se>

En årsrapport, Räddningstjänst i siffror, publiceras årligen på MSB:s webb.

1.7.2 Dödsbrandsdatabasen

Syfte med registret

Uppgifterna om dödsbränder ligger bland annat till grund för arbetet med att både på kort och lång sikt minska antalet döda och skadade i bränder. Det är också viktigt att få en heltäckande och korrekt information om samtliga dödsbränder och personer som omkommit vid dessa.

Beskrivning

MSB upprätthåller sedan 1999 en databas med information från alla bränder där minst en person omkommit av branden. I varje enskilt fall samlar MSB in uppgifter om branden, om byggnaden eller platsen, om de omkomna personerna samt om omständigheterna kring dödsfallet. Denna insamling sker i samarbete med de kommunala räddningstjänsterna, polisen, Trafikverket, sjukvården och Rättsmedicinalverket.

Definition

En dödsbrand är en brand där minst en person omkommit till följd av branden. För att räknas som en dödsbrand ska:

- personen ha omkommit på grund av skador till följd av brand eller explosionsartad förbränning.
- dödsfallet ha inträffat senast inom 30 dagar efter branden.
- dödsbranden ha skett i Sverige.

Datatillgång och kvalitet i data

Att avgöra vilka händelser som ska räknas som ett dödsfall genom brand är ibland svårt. Som underlag för denna bedömning används uppgifter från bland annat polis, räddningstjänst och obduktionsprotokoll från Rättsmedicinalverket. Ytterligare avstämning görs emot Socialstyrelsens Dödsorsaksregister. En omfattande kvalitetsgenomgång har genomförts de senaste åren, vilket har medfört att kvaliteten i statistiken har förbättrats och bortfallet de senaste åren bedöms som litet.

Publicering

Användare kan hämta aktuell preliminär statistik samt söka i registret via informationssystemet IDA, <http://ida.msb.se>

1.7.3 Naturolycksdatabasen (NDB)

Syfte med registret

Syftet med NDB är att tillhandahålla dokumenterade lärdomar från naturolyckor och skapa en förutsättning för lärande.

Beskrivning

NDB har sin grund i ett regeringsuppdrag om att samordna och ansvara för tillkomsten av ett system som samlar kunskap kring inträffade naturolyckor centralt. Sedan 2007 samlar MSB in information från olika myndigheter och organisationer kring varje enskild naturolycka och sammanställer denna i NDB. NDB innehåller naturolyckor från 1950 och framåt.

I NDB finns information om bakomliggande orsaker, händelseförlopp, hantering och lärdomar från naturolyckor.

Definition

Naturolycka omfattar översvämning, skogsbrand, skred, ras, storm, extrem nederbörd eller temperatur, lavin och stranderosion. Någon klar avgränsning över omfattningen av naturolyckan är svår att sätta.

Datatillgång och kvalitet i data

NDB är en erfarenhetsdatabas och uppdateras löpande av MSB. NDB är inte heltäckande över alla naturolyckor i Sverige sedan 1950. Däremot är varje enskild naturolycka som beskrivs noggrant genomgången.

Publicering

NDB går att söka i på MSB:s webb via direktadressen <http://ndb.msb.se> eller via informationssystemet IDA, <http://ida.msb.se>

1.7.4 Databasen Stora olyckor

Syfte med registret

Syftet med registret är att tillhandahålla en sammanställning av stora olyckor i Sverige.

Beskrivning

Databasen innehåller uppgifter om stora olyckor i Sverige från 1950 och framåt. Uppgifterna samlas in via årsböcker, tidningsartiklar och rapporter. Databasen har sin grund i Hot- och riskutredningen (SOU 1995:19 ” Ett säkrare samhälle”). I samband med denna sammanställdes uppgifter om ett stort antal stora olyckor och skadehändelser som drabbat Sverige 1950-1994. Därefter har databasen kompletterats och uppdateras nu årligen av MSB.

Definition

Med stora olyckor menas olyckor där minst fyra personer har omkommit, minst tio personer har skadats eller där konsekvenserna bedömts vara särskilt omfattande.

Datatillgång och kvalitet i data

Gränsdragningen mellan stora olyckor och "vanliga" olyckor är i många fall svår, särskilt som tillgången på information om olika händelser varierar. Stora olyckor är en erfarenhetsdatabas, men bedöms även kunna användas för statistisk framställning på övergripande nivå.

Publicering

Användare kan söka information i registret via informationssystemet IDA, <http://ida.msb.se>

1.7.5 Olycks- och tillbudsrapporteringsystem för verksamhetsutövare (SOOT)

Syfte med registret

Syftet med registret är att göra rapporteringen enklare och tydligare för verksamhetsutövaren och samtidigt säkerställa en viss kvalitet på de uppgifter som rapporteras in till MSB.

Beskrivning

SOOT är ett samordnat rapporteringssystem för alla tillbud och olyckor som verksamhetsutövare är skyldiga att rapportera in till MSB enligt lagstiftningarna om transport av farligt gods, brandfarliga och explosiva varor, samt skydd mot olyckor (farlig verksamhet). Olyckor och tillbud som rapporteras in analyseras och sammanställs i en databas, för att lärdomar av de olyckor och tillbud som sker ska komma branschen till del.

Definition

Olycka och tillbud definieras i enlighet med lagstiftningarna om transport av farligt gods, brandfarliga och explosiva varor, samt skydd mot olyckor (farlig verksamhet).

Datatillgång och kvalitet i data

Verksamhetsutövare har rapporteringsskyldighet enligt ovanstående lagstiftningar. Uppgifterna granskas, kompletteras och kvalitetssäkras av sakkunniga på berörd enhet.

Publicering

Uppgifter från registret går att begära ut efter sekretessprövning. En årssammanställning över olyckor med transport av farligt gods publiceras på MSB:s webb.

1.7.6 Svenskarnas uppfattning om trygghet och säkerhet

Syfte med enkäten

Huvudsyftet med undersökningen är att kunna bidra till bättre kunskap om hur befolkningen i olika delar av Sverige, i olika åldrar och med olika bakgrund, ser på sin egen trygghet och säkerhet och vad som upplevs som hot och risker.

Det finns flera andra myndigheter som gör liknande undersökningar men de begränsas ofta till ett specifikt område, vilket gör det svårt att studera skillnader i oro för olika risk- eller händelsetyper.

Beskrivning

Undersökningen genomförs med jämna mellanrum som en postal enkätundersökning om individers uppfattning inom områden som berör trygghet och säkerhet. Enkäten genomförs med hjälp av Statistiska Centralbyrån (SCB) och riktar sig till Sveriges befolkning i åldersgruppen 18 till 79 år.

De tidiga undersökningarna avgränsades till att endast handla om brandområdet medan den som genomfördes senast har breddats till att innefatta allt från vanligt förekommande händelser till extraordinära händelser.

Frågorna handlar bland annat om i vilka situationer man känner sig otrygg, vad man är orolig för, hur stor man tror risken är för att drabbas av olyckor och andra händelser, hur stor möjlighet man har att påverka sin egen säkerhet samt vilka säkerhetsåtgärder man vidtagit.

Definition

Frågorna i enkätundersökningen berör området trygghet och säkerhet och innefattar allt från vanligt förekommande händelser till extraordinära händelser.

Datatillgång och kvalitet i data

Undersökningen genomfördes som en urvalsundersökning baserat på Registret över totalbefolkningen (RTB). Vid beräkning av resultat har så kallade vikter använts. Vikterna har tagits fram så att resultaten kan redovisas för hela populationen.

Den senaste undersökningen 2010 var uppdelad i två delar. En nationell del med ett urval av 10 000 personer och en kommunal del med ett urval av 600 personer per kommun/statsdel. Den totala urvalsstorleken för hela undersökningen var 47 800 personer.

Svarsfrekvensen för den senaste undersökningen var 55 procent, vilket numera får anses normalt för denna typ av undersökning. För att minimera risken för respondenterna missuppfattar någon fråga frågeformuläret granskats i SCB:s mättekniska laboratorium.

Publicering

Resultatet presenteras i rapporten *Tryggare kan ingen vara...?*. Denna finns att ladda ner från MSB:s webb.

Resultatet presenteras även i Informationssystemet IDA <http://ida.msb.se>

1.8 Rättsmedicinalverket

www.rmv.se

Uppdrag och register

Rättsmedicinalverket genomför *rättsmedicinska utredningar av dödsorsaker*. Dessa sammanställs en gång per år.

Syfte med registret

Syftet med sammanställningen som görs en gång per år är främst intern. Underlaget används även i förebyggande syfte, då Rättsmedicinalverket samarbetar med andra myndigheter för att förhindra skador.

Beskrivning

Varje år sammanställs en Rättsmedicinsk årsbok. Uppgifterna består av preliminära dödsorsaksuppgifter baserade på rättsmedicinska dödsutredningar.

Definition

Baserar sig på rättsmedicinska utredningar.

Datatillgång och kvalitet i data

Data finns från 1992. Rättsmedicinalverket har informationen om dödsorsaker cirka en månad efter händelsen. Dödsorsaksregistret, som är underlag för den officiella statistiken över dödsorsaker och som Socialstyrelsen ansvarar för, publiceras först efter två år. Även om information från Rättsmedicinalverket skiljer sig en aning från den slutgiltiga, kan den ändå användas för att se trender.

Publicering

Preliminära dödsorsaksuppgifter sammanställs en gång per år. Information publiceras inte för allmänheten, men man kan kontakta Rättsmedicinalverket för att ta del av viss information.

1.9 Socialstyrelsen, SoS

www.socialstyrelsen.se

Uppdrag och register

Socialstyrelsen (SoS) ansvarar för *Sveriges officiella statistik inom hälso- och sjukvårdsområdet samt socialtjänstområdet*. SoS ansvarar för tre stora register som inkluderar olyckor och tillbud:

- *Dödsorsaksregistret (DOR) – Underlag till officiell statistik*
- *Patientregistret (PAR) - Underlag till officiell statistik*
- *Injury database (IDB)- Fördjupad skaderegistrering*

1.9.1 Dödsorsaksregistret (DOR)

Syfte med registret

Dödsorsaksregistret ger underlag för den officiella statistiken om dödsorsaker i Sverige. Registrets data används också för beskrivningar av befolkningens hälsa, men de används även som underlag för insatser i hälso- och sjukvården och för forskning. Uppgifterna från DOR är viktiga underlag i det skadeförebyggande arbetet.

Beskrivning

DOR omfattar alla avlidna personer under ett kalenderår, som vid tidpunkten för dödsfallet är folkbokförda i Sverige, oavsett om dödsfallet inträffade inom eller utanför landet. I registret ingår därför inte dödfödda, personer som avlidit under tillfällig vistelse i Sverige eller asylsökande som ännu inte fått uppehållstillstånd.

Registret innehåller data från 1961 och uppdateras varje år. Huvuddelen av uppgifterna i dödsorsaksregistret hämtas från dödsorsaksintyg, som utfärdas av läkare. Vissa uppgifter hämtas också från aviseringar till SCB:s befolkningsstatistik. Uppgifterna i Socialstyrelsens register är sekretesskyddade enligt lag (offentlighets- och sekretesslagen (2009:400)).

Definition

Enligt *KSH97 (Klassifikation av sjukdomar och hälsoproblem 1997)* klassas **olycksfall in under ”yttre orsaker till skador och förgiftningar” och omfattar klasserna V01-X59**. Den yttre orsaken kan ses som en beskrivning av den **skadehändelse som lett fram till att en person drabbats av skada**.

Datatillgång och kvalitet i data

DOR är heltäckande och insamlingen är lagstadgad. Bortfallet i DOR är litet, men en osäkerhetskälla är läkarnas fastställande och rapportering av dödsorsak. Dödsorsakerna är säkrare för yngre personer än för äldre, då dessa ofta lider av många sjukdomar och det kan vara svårt för läkaren att avgöra vilka tillstånd som var avgörande för dödsfallet. Vid oklara dödsorsaker begärs kompletterande uppgifter in.

Jämförbarheten i dödsorsaksstatistiken över tid försvåras av att dödsorsakerna under åren klassificerats olika i och med nya versioner av ICD (Internationell statistisk klassifikation av sjukdomar och relaterade hälsoproblem). Kvaliteten i DOR dokumenteras varje år i enlighet med officiell statistik.

Publicering

Socialstyrelsen sammanställer varje år ett flertal statistikrapporter baserade på DOR. Dessa går att beställa eller ladda ner via webbplatsen. Det går att söka i dödsorsaksstatistiken via Socialstyrelsens statistikdatabas.

Statistik om olyckor baserat på DOR går även att hämta via Myndigheten för samhällsskydd och beredskaps (MSB) via informationssystemet IDA samt olika rapporter.

1.9.2 Patientregistret (PAR)

Syfte med registren

Uppgifterna från PAR ger underlag för den officiella statistiken i Sverige. PAR används flitigt för att ta fram kunskap om hälsans och vårdutnyttjandets sociala och regionala fördelning. Ett av huvudsyftena med PAR är att påvisa att den verksamhet man bedriver håller kvalitet och är säker, därmed handlar det till stor grad om en patientsäkerhetsfråga.

Beskrivning

Patientregistret innehåller information om samtliga vårdtillfällen där patienten skrivits ut från ett svenskt sjukhus under ett aktuellt år. Till skillnad mot dödsorsaksregistret finns här också information om personer som inte är folkbokförda i Sverige men som vårdats vid svenskt sjukhus.

Alla vårdgivare som bedriver verksamhet inom hälso- och sjukvården ska en gång per år lämna uppgifter om de patienter som under föregående år vårdats inom den slutna hälso- och sjukvården, eller behandlats inom den del av den öppna vården som inte är primärvård. PAR innehåller alla avslutade vårdtillfällen för slutna vård sedan 1987. Läkarbesök med kirurgisk åtgärd började rapporteras 1997 och övriga läkarbesök i specialiserad öppenvård har rapporterats sedan 2001 (både offentliga och privata vårdgivare). Uppgifter från den öppna vården har ännu inte nått en kvalitet god nog för att vara grund till generell statistik. Uppgifterna i Socialstyrelsens register är sekretesskyddade enligt lag.

Definition

Enligt KSH97 (Klassifikation av sjukdomar och hälsoproblem 1997) klassas **olycksfall in under ”yttre orsaker till skador och förgiftningar” och omfattar klasserna V01-X59**. Den yttre orsaken kan ses som en beskrivning av den skadehändelse som lett fram till att en person drabbats av skada.

Datatillgång och kvalitet i data

PAR är heltäckande och insamlingen är lagstadgad. Uppgifter från sjukvårdshuvudmännen till patientregistret kvalitetskontrolleras regelmässigt. Kvaliteten dokumenteras varje år i enlighet med officiell statistik. Det har även

inletts en årlig maskinell kvalitetssäkring av diagnos- och åtgärdskodningskvaliteten i registret.

Publicering

Socialstyrelsen sammanställer varje år ett flertal statistikrapporter baserade på PAR. Dessa går att beställa eller ladda ner via webbplatsen. Användare kan själva söka information från PAR via en statistikdatabas.

Statistik om olyckor baserade på PAR går även att hämta hos Myndigheten för samhällsskydd och beredskap (MSB) via Informationssystemet IDA och olika statistikrapporter.

1.9.3 Injury database (IDB) - Skaderegistrering

Syfte med registren

Syftet med IDB är att tillhandahålla detaljerad skadestatistik med uppgifter från såväl öppen som sluten vård för skadepreventiva ändamål. IDB har tillkommit för att förbättra statistiken kring skadehändelser dels inom Europa men också inom respektive medlemsland.

Beskrivning

IDB är en sameuropeisk databas (benämns internationellt EUROIDB). EUROIDB är idag den enda datakällan som innehåller jämförbar statistik kring skadehändelser inom hem- och fritidssektorn. I Sverige utgör IDB en delmängd av patientregistret och innehåller detaljerad information om skadehändelser bland patienter som sökt vård vid ett urval av akutmottagningar och jourcentraler vid sjukhus i Sverige. Data grunder sig på uppgifter dels från patienter och dels från sjukvårdspersonal. De sjukhus som registrerar i IDB är Akademiska sjukhuset i Uppsala, Norrlands Universitetssjukhus i Umeå, Skaraborgs akutsjukhus samt akutsjukhusen i Värmland .

Definition

IDB innehåller individbaserade uppgifter om skadehändelser, oavsett miljö eller uppkomstsätt. IDB använder klassifikationen (NCECI – Nordic Classification of External Causes of Injuries) för att systematiskt beskriva den rad av händelser och omständigheter som leder fram till att en person skadar sig.

Datatillgång och kvalitet i data

IDB täcker idag in 10 procent av befolkningen och är frivilligt upprättad. Dock är endast sju procent av tillräckligt hög kvalitet för att användas. Uppgifterna kodas enligt NCECI (NOMESCO Classification of External Causes of Injuries) och dataregistreras vid speciella kodningscentra i sjukvården, vilket gör att det interna bortfallet i databasen försumbart. Det är endast det första besöket som räknas för varje skadefall. Totalbortfallet mäts regelbundet genom sticktest och har i genomsnitt varit cirka 15 procent årligen. Databasen uppdateras en gång per år. Uppgifterna i Socialstyrelsens register är sekretesskyddade enligt lag. IDB är uppbyggt så att olika kategorier av skador och skadehändelser kan överlappa varandra. De olika variablerna i IDB Sverige är alltså inte ömsesidigt uteslutande.

Publicering

Socialstyrelsen sammanställer varje år statistikrapporter baserade på IDB.

Dessa går att beställa eller ladda ner via webbplatsen.

Myndigheten för samhällsskydd och beredskap (MSB) tar varje år fram analyser och faktablad för olika skadekategorier baserat på IDB.

1.10 Statens Haverikommission, SHK

www.havkom.se

Uppdrag och register

Statens Haverikommission (SHK) ansvarar för *utredningar alla typer av svåra olyckor* på land, till sjöss eller i luften. Ett tillbud till en olycka kan också undersökas om detta kunnat leda till en allvarlig olycka. Dessa utredningsrapporter sparas i en databas.

Syfte med utredningarna

Syftet med utredningarna är att lämna rekommendationer till förbättringar av säkerheten.

Beskrivning

Registret består av utförliga rapporter från olyckor som SHK väljer att utreda till lands, till sjöss eller i luften. SHK ska så långt det är möjligt försöka klarlägga såväl händelseförlopp och orsak till en händelse som skador och effekter i övrigt. I SHK:s uppdrag ingår också att ge underlag för en bedömning av räddningstjänstinsatsen vid en olycka. Vid behov ska SHK genom rekommendationer ge respektive tillsyns- eller säkerhetsmyndighet underlag för beslut om lämpliga åtgärder.

Alla tillsynsmyndigheter har skyldighet att rapportera inträffade olyckor och tillbud till SHK. Även polisen och SOS Alarm har rapporteringskyldighet. Myndigheterna ringer till SHK som alltid har en jourhavande som tar emot samtalen. Insamling av information till rapporterna hämtas, förutom vid undersökning av olycksplatsen, från källor och platser som kan ha betydelse för den aktuella händelsen.

Definition

Alla typer av svåra olyckor oavsett om de inträffar till lands, till sjöss eller i luften. Exempel på områden där en olycka, utöver luftfartsolyckor, kan bli föremål för utredning är sjöfart, spårbunden trafik, gruvsdrift, vägtrafik, kemiteknisk-, kärnteknisk- och medicinteknisk verksamhet. Avgörande för om en undersökning ska genomföras är normalt olyckans svårighetsgrad. Under vissa förutsättningar, skrivna i lagen(1990:712) om undersökning av olyckor, ska en utredning alltid genomföras. I andra fall görs en bedömning.

Publicering

Utredningsrapporterna går att söka via en databas på webbplatsen. Det går även att prenumerera på utredningsrapporter via nyhetsbrev.

1.11 Strålsäkerhetsmyndigheten, SSM

www.stralsakerhetsmyndigheten.se

Uppdrag och register

Strålsäkerhetsmyndigheten (SSM) samlar in *information om störningar och tillbud inom kärnkraft samt utanför det kärnkrafttekniska och icke-joniserande området* inom exempelvis sjukvård, industri och forskning. SSM har två register för olyckor och tillbud:

- *Missödesregistret: Information om tillbud*
- *Analys av störningar i kärnkraftverk (ASKEN)*

1.11.1 Missödesregistret

Syfte med registret

Syftet med registret är att vara en grund för erfarenhetsåterföring så att samma sak inte inträffar igen någon annanstans.

Beskrivning

Missödesregistret omfattar tillbud/missöde i verksamhet med joniserande strålning utanför kärnkraftstekniskt och icke joniserande området exempelvis inom vården. Enligt Strålskyddsförordningen (1988:293) ska verksamhetsutövare göra en anmälan till SSM om det inträffar ett missöde eller tillbud som kan ha betydelse i strålskyddssynpunkt. Verksamhetsutövare gör en anmälan om händelsen via ett webbformulär eller kontaktar SSM via telefon.

Definition

Definitionen av missöde är en händelse som oplanerat ökat eller skulle ha kunnat öka stråldosen inom verksamheten.

Datatillgång och kvalitet i data

Missödesregistret är en del av myndighetens tillståndsregister och är ett nationellt, men dock inte heltäckande register. Det sträcker sig tillbaka till 1997. Registret uppdateras kontinuerligt med nya händelser.

Publicering

Inga rapporter publiceras offentligt, men man kan få utdrag från databasen i exempelvis forskningssyfte.

1.11.2 Analys av störningar i kärnkraftverk (ASKEN)

Syfte med registret

Syftet med registret är uppföljning och kontroll av kärnteknisk verksamhet och utveckling av säkerhetsarbetet.

Beskrivning

ASKEN har använts sedan 2009 och ersatte då tidigare system med samma innehåll. Registret innehåller information om störningar i kärnkraftverk. Verksamhetsutövare rapporterar till Strålsäkerhetsmyndigheten. Informationen konverteras sedan till ASKEN. Utifrån detta görs analyser och sammanfattningar av störningar i kärnkraftverk.

Definition

Alla störningar i kärnkraftverk enligt Lag (1984:3) om kärnteknisk verksamhet.

Datatillgång och kvalitet i data

Rapporteringen till Strålsäkerhetsmyndigheten om störningar i kärnkraftverk regleras enligt Lag (1984:3) om kärnteknisk verksamhet. Dessa läggs manuellt in i registret, som uppdateras med ca 400-500 registreringar per år. Händelser vid kärnkraftverken kategoriseras på en skala mellan 1 och 3 där 1 är den allvarligaste nivån. ASKEN består i stort sätt av kategori 2 händelser. Registret är inte offentligt.

Publicering

Årligen lämnas en rapport om Sveriges kärnkraftverksamhet till regeringen baserat på registret ASKEN. Däremot publiceras inga rapporter offentligt, men utdrag från databasen kan göras i exempelvis forskningssyfte.

1.12 Trafikanalys, TA

www.trafa.se

Uppdrag och register

Trafikanalys (TA) ansvarar för *Sveriges officiella statistik inom områdena transporter och kommunikation*. Inom tre av Trafikanalys områden presenteras statistik om olyckor och tillbud:

- *Officiell statistik Bantrafikskador*
- *Officiell statistik Luftfart*
- *Officiell statistik Vägtrafikskador*

TA sammanställer även statistik (Basfakta) inom de fyra trafikslagen väg, järnväg, sjöfart och luftfart vilket även innehåller tillbud- och olyckor

1.12.1 Officiell statistik bantrafikskador

Syfte med statistiken

Syftet med statistiken kring bantrafikskador är att ge underlag för analyser av problem, åtgärder och dess effekter.

Beskrivning

Statistiken innehåller tillbud, olyckor och självmord vid järnväg, spårvagn och tunnelbana och omfattar all kommersiell bantrafik. Underlag till rapporterna hämtas från Transportstyrelsen.

Definition

Olycka eller tillbud på svenska spår inom person- och godstrafik. (Se Transportstyrelsen)

Datatillgång och kvalitet i data

Kvaliten dokumenteras varje år i enlighet med officiell statistik. (se Transportstyrelsen)

Publicering

Statistikrapporter och statistiktabeller om bantrafikskador publiceras en gång per år på Trafikanalys webbplats.

1.12.2 Officiell statistik luftfart

Syfte med statistiken

Syftet med luftfartsstatistiken är att ge beslutsunderlag för olika aktörer inom transportsektorn.

Beskrivning

Statistiken innehåller utvecklingen i luftfartssektorn med avseende på infrastruktur, luftfartyg, trafik och transporter, olyckor samt miljöeffekter. Statistiken omfattar samtliga flygplatser, flygplansägare och flygplansoperatörer i Sverige och baseras på alla händelser som har eller

kunnat ha påverkan på flygsäkerhet. Undersökningen genomförs av Transportstyrelsen på uppdrag av Trafikanalys.

Definition

Registret innehåller samtliga händelser som har eller skulle kunnat ha inverkan på flygsäkerheten obligatorisk inom svensk luftfart. (Se Transportstyrelsen)

Datatillgång och kvalitet i data

Statistiken bygger på en totalundersökning vilket medför god tillförlitlighet. Kvaliteten dokumenteras varje år i enlighet med officiell statistik. (se Transportstyrelsen)

Publicering

Statistikrapporter och statistiktabeller om luftfart publiceras en gång per år på Trafikanalys webbplats.

1.12.3 Officiell statistik vägtrafikskador

Syfte med statistiken

Syftet med statistiken är att beskriva konsekvenserna av vägtrafiken i Sverige i form av olyckor och personskador.

Beskrivning

Sedan 2003 baseras den officiella statistiken om på polisrapporterade olycksuppgifter som samlas in med hjälp av registret STRADA (se Transportstyrelsen). Eftersom det i dagsläget inte finns en heltäckande anslutning till STRADA inom sjukvården, baseras den officiella statistiken fortfarande endast på polisrapporterade olyckor. För att komplettera statistiken med vägtrafikskadade i sjukvården analyserar TA Socialstyrelsens patientregister (PAR). (Se Socialstyrelsen) ,

Statistiken i rapporten ”Vägtrafikskador” baseras. Statistiken avgränsas till de fall då minst ett fordon varit inblandat, där olyckan skett på en väg och där någon person blivit skadad. Statistiken i rapporten, ”

Definition

Med vägtrafikolycka menas en olycka som inträffat i trafik på väg, vari deltagit minst ett fordon i rörelse och som medfört personskada. Med olycka menas en oönskad eller oavsiktlig plötslig händelse, eller rad av händelser, som leder till skador. (se Transportstyrelsen).

Datatillgång och kvalitet i data

I och med att statistiken endast bygger på de rapporter från polisen där de kommer i kontakt med olyckan, finns ett mörkertal. För mer information se Transportstyrelsen. För att få bättre tillförlitlighet jämförs denna data med data från Socialstyrelsens Patientregister (PAR). Kvaliteten dokumenteras varje år i enlighet med officiell statistik.

Publicering

Statistikrapporter och statistiktabeller om vägtrafikskador publiceras en gång per år på Trafikanalys webbplats.

1.13 Trafikverket, TV

www.trafikverket.se

Uppdrag och register

Trafikverket (TV) har det övergripande ansvaret för trafiksäkerheten i Sverige. Att ta fram och analysera trafiksäkerhetsstatistik ingår som en del av myndighetens ansvar. Myndigheten ansvarar för två register om olyckor, tillbud och trygghet:

- *Olyckor och tillbud på TV:s järnvägsspår.*
- *Trafiksäkerhetsenkäten*

Från och med 2012 tar Transportstyrelsen över den löpande preliminära statistiken över antalet dödade och skadade i vägtrafikolyckor från Trafikverket. Trafikverket ansvarar för djupstudier av alla dödsolyckor på vägarna.

1.13.1 Olyckor och tillbud på Trafikverkets järnvägsspår

Syfte med statistiken

Statistiken används för att ge underlag till olyckskostnader i samhällsekonomiska kalkyler och för att bedöma olycksutvecklingen för järnväg.

Beskrivning

Inrapportering av olyckor, tillbud och avvikelser inom området sker via onlineformulär. Vid allvarigare händelser blir en utredare utsedd för insamling av data. Händelserna blir kategoriserade efter ett antal olyckstyper, exempelvis brand och kollision. Databasen innehåller enbart olyckor, tillbud och avvikelser som har inträffat på Trafikverkets spår. I sammanställningen ingår även elolycksfall och självmord.

Definition

I statistiken ingår kategorierna inträffade olyckor, tillbud och avvikelser som medfört risker för säkerhet och miljö.

Datatillgång och kvalitet i data

Det är lagstadgat att rapportera inträffade olyckor inom järnväg. Trafikverket har särskilda olycksutredare vars främsta uppgift är att utreda olyckor och tillbud. Ett visst mörkertal förekommer och kan bero på att man inte får in alla rapporter och anmälningar. Arbete med utbildning och rutiner pågår för att uppnå enhetlig rapportering.

Publicering

Trafikverket publicerar månadsstatistik över döda och allvarligt skadade in järnvägstrafiken på webben. Olycksstatistik sammanställs i TV:s årsrapport.

1.13.2 Trafiksäkerhetsenkäten

Syfte med enkäten

Trafikverket har det övergripande ansvaret för trafiksäkerheten i Sverige. Att ta fram och analysera trafiksäkerhetsstatistik ingår som en del av detta ansvar. En av de äldsta löpande undersökningarna är Trafiksäkerhetsenkäten.

Beskrivning

Enkäten har genomförts årligen sedan 1981 i samarbete med Statistiska Centralbyrån (SCB) och riktar sig till Sveriges befolkning i åldersgruppen 15 till 84 år.

I stort sett ställs samma frågor varje år, vilket gör att Trafiksäkerhetsenkäten är en utmärkt källa för att studera förändringar av allmänhetens attityder till viktiga trafiksäkerhetsfrågor över tid.

Frågorna behandlar attityder till nollvisionen, säkrare trafikmiljö, trafiknykterhet, hastighet, bilbälte, cykelhjälm och synbarhet.

Definition

Frågorna berör individers attityder till trafiksäkerhet på vägar.

Datatillgång och kvalitet i data

Undersökningen har genomförts årligen sedan 1981. I stort sett har samma frågor ställts varje år.

Urvalsstorlek 2010 låg på 11 400 individer i åldrarna 15–84 år, utvalda med statistiska metoder. Insamlingen genomfördes både som postenkät och som webbenkät. Svarsfrekvensen låg på 54,2 procent.

Publicering

Resultatet publiceras årligen i en rapport på myndighetens webb.

1.14 Transportstyrelsen, TS

<http://transportstyrelsen.se/>

Uppdrag och register

Transportstyrelsen (TS) ansvarar för *register om olyckor och tillbud inom fyra områden*:

- *Järnväg - olyckor och tillbud på järnväg, spårvagn och tunnelbana*
- *Luftfart - händelserapportering*
- *Sjöfart – Sjöolyckssystemet samt INSJÖ*
- *Vägtrafik – Informationssystemet STRADA (Swedish Traffic Accident Data Acquisition)*

1.14.1 Järnväg, spårvagn och tunnelbana - Olyckor och tillbud

Syfte med registret

Syftet med järnvägsregistret är att ge underlag för analyser av problem, åtgärder och dess effekter samt att beskriva den nationella säkerhetsnivån.

Beskrivning

Uppgifter om olyckor, tillbud samt andra väsentliga fel och säkerhetsbrister på järnväg, spårvagn och tunnelbana rapporteras in av verksamhetsutövare (trafikutövare och spårinnehavare) via webblanketter på TS hemsida.

För järnväg är rapportering (omedelbar och årligen) reglerad i Järnvägsstyrelsens föreskrifter (JvSFS 2008:1) om olycks- och säkerhetsrapportering för järnväg.

För spårvagn och tunnelbana är rapportering (omedelbar och årligen) reglerad i Järnvägsstyrelsens föreskrifter (JvSFS 2008:2) om olycks- och säkerhetsrapportering för spårvagn och tunnelbana.

Specifikt allvarliga olyckor utreds av Statens Haverikommission (SHK) på Transportstyrelsens rekommendationer. (Se Statens Haverikommission)

Definition

Olycka eller tillbud på svenska spår inom person- och godstrafik.

Datatillgång och kvalitet i data

Kvaliten i registret bedöms som bra. Verksamhetsutövare är anmälningsskyldiga vid olyckor, tillbud utifrån de föreskrifter som nämns ovan. Information om en olycka eller tillbud kan rapporteras ifrån flera verksamhetsutövare. Avvikande uppgifter blir undersökta av personal på Transportstyrelsen.

Publicering

TS sammanställer årligen en rapport över säkerhetsnivå på järnväg till Europeiska Järnvägsbyrån. (Spårvagn och tunnelbana ingår inte i rapporten.)

Rapporten finns på Transportstyrelsens webbsida. Olycksutredningar genomförda av SHK går att söka på SHK:s webb.

1.14.2 Luftfart - Händelserrapportering

Syfte med registret

Syftet med händelserrapporteringen syftar till att förbättra flygsäkerheten. Systemet bygger på att lärdomar kan dras från inträffade händelser.

Beskrivning

Sedan 2007 är rapportering av samtliga händelser som har eller skulle kunnat ha inverkan på flygsäkerheten obligatorisk inom svensk luftfart.

Rapporteringen är strikt reglerad, både med avseende på vem som ska rapportera och vad som ska ingå i rapporten. Kravet på vilka händelser som ska rapporteras och vem som är skyldig att rapportera finns huvudsakligen i Transportstyrelsens föreskrifter och allmänna råd om rapportering av händelser inom civil luftfart (LFS 2007:68)¹ och Transportstyrelsens föreskrifter om allmänna bestämmelser för flygtrafiktjänst (ANS), lufttrumsplanering (ASM) och flödesplanering (ATFM) (LFS 2007:9)². Varje enskild rapport som kommer in matas in i en databas (ECCAIRS), som är gemensam för de europeiska staterna.

Specifikt allvarliga olyckor inom Transportstyrelsens område utreds av Haverikommissionen, på Transportstyrelsens rekommendationer. Se Haverikommissionen.

Definition

Registret innehåller samtliga händelser som har eller skulle kunnat ha inverkan på flygsäkerheten obligatorisk inom svensk luftfart

Datatillgång och kvalitet i data

Enligt ovan nämnda föreskrift är det obligatoriskt att rapportera störningar till TS. Varje enskild rapport som kommer in kodus enligt ett internationellt system och informationen matas in i en databas (ECCAIRS), som är gemensam för de europeiska staterna. De uppgifter som läggs in i databasen är avidentifierade och används för att ta fram statistik.

Publicering

TS redovisar händelsestatistik kvartalsvis och årsvis över de händelser som är kända vid publiceringstillfället. Dessa rapporter finns att ladda ner via TS webb.

1.14.3 Sjöolyckssystemet (SOS)

Syfte med registret

Syftet med SOS är att utgöra en plattform i förebyggande sjösäkerhetsarbete.

Beskrivning

Insamlingen av informationen i SOS är reglerad enligt sjölagen. Befälhavaren har rapporteringsskyldighet till TS. Databasen omfattar civil sjöfart (handels

och fiskefartyg) inom Sveriges gränser och svenska skepp i utländska farvatten. Information om olyckorna och händelseförlopp fås från befälhavarrapporterna, protokoll från sjöförklaringar, inspektörer samt kustbevakning och polis. Specifikt allvarliga olyckor utreds av Statens haverikommission, på TS rekommendationer. (Se Statens haverikommission).

Definition

Olyckor och tillbud med svenska och utländska fartyg i svenska farvatten och olyckor och tillbud som involverar svenska fartyg i utländska farvatten. Med fartyg avses handels- eller fiskefartyg.

Datatillgång och kvalitet i data

Inrapportering av olycka och tillbud är lagstadgad. Transportstyrelsen anser kvaliteten vara god. Databasen är heltäckande vad gäller civil sjöfart (handels- och fiskefartyg) inom Sveriges gränser och svenska skepp i utländska farvatten. Dock finns det anledning att tro att det finns mörkertal speciellt för tillbud.

Publicering

Årsvis statistik och kommentarer kring rapporterade olyckor och tillbud som inträffat med svenska handels- och fiskefartyg samt fartyg som nyttjas till ändamål som har anknytning till handelssjöfarten presenteras på TS webb. Statistik och kommentarer kring rapporterade olyckor och tillbud som inträffat med svenska handels- och fiskefartyg. Dessutom presenteras även redogörelse för sjöolyckor i svenska farvatten med svenska och utländska handels- och fiskefartyg årsvis.

Information från databasen kan även fås vid kontakt med TS.

1.14.4 INSJÖ om olyckor och tillbud till sjöss

www.insjo.org

Syfte med registret

Det övergripande syftet med INSJÖ, Informationssystemet om incidenter inom sjöfarten, är att öka sjösäkerheten och vara en erfarenhetsbank om olyckor och tillbud till sjöss. INSJÖ skall också stödja och underlätta rapporteringen inom varje enskilt rederis SMS-system.

Beskrivning

Tillsammans med Sveriges Redareförening och berörda fackföreningar driver TS informationssystemet INSJÖ. INSJÖ är en databas och erfarenhetsbank, uppbyggd av erfarenheter av kritiska händelser, olyckor och tillbud i samband med drift av och arbete på fartyg. Innehållet i systemet hanteras anonymt och baseras på erfarenhetsrapporter från rederierna, fartygsskydds-kommittéer samt besättningsmedlemmar ombord på svenska fartyg. Varje rapport kompletteras innan den registreras i erfarenhetsbanken. Rapporten kvitteras med ett uttag ur databasen som visar händelser som liknar den man har rapporterat.

Definition

Rapporter av erfarenheter om kritiska händelser, olyckor och tillbud i samband med drift av och arbete på fartyg.

Datatillgång och kvalitet i data

Erfarenhetsbanken är idag inte heltäckande.

Publicering

Det går att söka enskilda rapporter eller statistik och nyckeltal direkt i erfarenhetsbanken på INSJÖ:s webb.

1.14.5 Vägtrafik - Informationssystemet STRADA

Syfte med registren

Syftet med STRADA är att ge underlag som leder till större kunskap om trafikskador och därmed förbättra trafiksäkerheten.

Beskrivning

Informationssystemet STRADA innehåller data om skador och olyckor inom hela vägtransportssystemet. Polisen registrerar in trafikolyckor i STRADA och denna registrering är rikstäckande sedan årsskiftet 2003. Större delen av Sveriges akutsjukhus registrerar också in uppgifter om olyckor i vägtrafiken till informationssystemet.

Polismyndigheten i det område där olyckan inträffat registrerar uppgifter om trafikolyckan direkt i rapporteringssystemet STRADA.

Definition

Med vägtrafikolycka menas en olycka som inträffat i trafik på väg, vari deltagit minst ett fordon i rörelse och som medfört personskada. Med olycka menas en oönskad eller oavsiktlig plötslig händelse, eller rad av händelser, som leder till skador.

Datatillgång och kvalitet i data

Preliminär olycksstatistik för vägtrafik redovisas per månad samt per år. Dödsolyckorna rapporteras så gott som alltid till polisen, Dessa uppgifter är noggrant kontrollerade mot andra källor och håller hög kvalitet. Endast ungefär hälften av de svåra skadefallen rapporteras till polisen och ungefär en tredjedel av de lindriga. Bortfallet varierar dessutom med bland annat trafikantkategori, olyckstyp och den skadades ålder. Rapporteringsgraden kan också variera över tid och mellan olika delar av landet.

Alla akutsjukhus rapporterar inte in uppgifter i STRADA, därför finns ett stort mörkertal för personer som uppsökt akutsjukhus på grund av skador man erhållit i vägtrafik. Vid slutet av 2010 rapporterade 55 av landets 67 akutsjukhus till STRADA. Överenskommelser finns med ytterligare 7 sjukhus att påbörja registrering under 2011. Uppgiftslämnandet till statistiken regleras genom överenskommelser mellan Transportstyrelsen och respektive sjukvårdshuvudman (eller enskilt sjukhus). Registreringen bygger på informerat samtycke från patienten.

Publicering

Från och med 2012 publicerar TS preliminär statistik om dödsolyckor i vägtrafiken baserat på STRADA. Användare kan få tillgång till databasen via STRADA:s uttagswebb eller genom att beställa datauttag från TS.

Officiell statistik baserat på STRADA presenteras hos Trafikanalys. (Se Trafikanalys)

Specifikt allvarliga olyckor inom Transportstyrelsens område utreds av Haverikommissionen, på Transportstyrelsens rekommendationer. (Se Haverikommissionen.)

